

বাক্য ।

Accno.
08246/Ret/ASS

বাখৰ

শ্ৰীলক্ষ্মীনাথ বেজবৰুৱা
প্ৰণীত।

লবেল্চ
হাওড়া

শক, ফাগুন।

১৯১৫ ফেব্ৰুৱাৰী।

বেচ এমহা মাথোন।

RAPPA
STATION COLLEGE,
LIBRARY.

Date

KUNTALINE PRESS,
PRINTED AND PUBLISHED BY P. C. DASS
61, BOWBAZAR STREET, CALCUTTA.

পাতনি ।

বাখৰ ।

সংসাৰ-চক্ৰত পৰি টোকে চকুপানী
নবীন পথিকে দেহি, বাট হেৰুৱাই ;
বাখৰৰ জেউতিয়ে তবাটিৰ দৰে
জীৱনৰ বাট যেন দিয়ে পোহৰাই ।
আন্ধাৰত দেখি সেই পোহৰৰ বেধা,
আশাৰ পুলিটি যেন উঠে ঠন ধৰি ;
বাজক নতুন স্মৰে স্মৰৰ সঙ্গীত,
উঠক প্ৰাণত পুন্ন আনন্দ-সহৰ্গী ।
ফুলেবেই ভৰে যেন হৃদয়-ফুলনি,
সুবিমল শান্তিময় স্মৰ-কিৰণত,
সম্মাপি জীৱন-ব্ৰত হাঁহিমুখে সবে
লভোঁ যেন শেষ শান্তি ঈশ-চৰণত ।

শ্ৰীযতীন্দ্ৰনাথ হুৰৰা ।

বাখৰ ।

চৰিত্ৰ (Character) মানুহৰ জীৱনৰ ভেটি।
ই ভেটিটো দৃঢ় হ'ব লাগে, নতুবা জীৱনৰ বৃহৎ
টালিকাটো সংসাৰৰ হেঁচাত পৰি চূৰ-মাৰ হৈ যাব।
মানুহে মানুহৰ পূৰ্ণ মনুষ্যত্ব বিকশিত হোৱা
ব; মাথোন খোৱা, শোৱা আৰু ধন-ঘটি ইন্দ্ৰিয়ৰ
চৰিতাৰ্থ কৰা জীৱন নহয়,—কাৰণ এনে
পশুৰ জীৱনতকৈ এথাপৰ হে ওপৰৰ। চৰিত্ৰ-
দৰত ঈশ্বৰৰ সন্তান মনুষ্যৰ ঐশ্বৰিক গুণবোৰৰ
প্ৰতিষ্ঠিত থাকে, এতেকে সেই মন্দিৰ টান,
কত, নফটা, নভগা, আৰু লুকখা হ'ব লাগে।
হিৰৰ শত্ৰুৰ আক্ৰমণ ব্যৰ্থ কৰি চিৰকাল জ্যোত্বৰূপ
বি, মূৰৰ ওপৰৰ সোণৰ কলচীটি জগৎ-কৰ্তাৰ

বাখৰ ।

কালে পোন কৰি থৈ আত্মপ্ৰসাদ লাভ কৰিব পাৰিব
হব লাগে এই চৰিত্ৰ-মন্দিৰটি ।

প্ৰতিবোধ-শক্তি (Resistence) চৰিত্ৰ-মন্দিৰৰ
ভেটি হ'ব লাগে । জীৱন এটা ধাৰাবাহিক প্ৰতিবোধ-
ফল । নৰীয়াৰ প্ৰতিবোধ, নৈসৰ্গিক আক্ৰমণৰ
প্ৰতিবোধ, হিংসাকুৰীয়া জন্তুৰ আক্ৰমণৰ প্ৰতিবোধ,
কুমসজ্জনিত কুভাবৰ প্ৰতিবোধ, স্বার্থপৰ, বিচেষ্টী
আৰু খলৰ আক্ৰমণৰ প্ৰতিবোধ, নীহ, কূট, নিঃ
আদি নিষ্কাৰণ বৈৰীৰ আঘাতৰ প্ৰতিঘাত, জীৱ-
বক্ষাৰ নিমিত্তে আৱশ্যক । প্ৰতিঘাতৰ শক্তি ব
বলে মানুহক সকলো অৱস্থাতে পোন হৈ থাকিব
কৰ্তব্য পালন কৰিবলৈ বল দি যোগ্য কৰোঁ এই
শক্তিয়ে অনুপ্ৰাণিত হৈ মানুহে স্বচ্ছন্দে জীবিব ।

বাখৰ ।

উপাৰ্জন কৰিব পৰা ক্ষমতা লাভ কৰে, আৰু নিজক
সততে বিপদৰপৰা মুক্ত আৰু বক্ষা কৰি তেওঁ কৰ্তব্য
কাৰ্য্য সম্পাদন কৰিব পৰা হয়। ব্যায়াম, বিশুদ্ধ
ধাৰ্ম্য, বিশুদ্ধ আহাৰে শৰীৰলৈ এই ক্ষমতা আনে,
আৰু ওখ চিন্তা, পৰোপকাৰচিন্তা, ঈশ্বৰচিন্তা,
জীৱৰ প্ৰতি দয়া প্ৰেম আৰু ঈশ্বৰৰ প্ৰতি একান্ত
ভক্তিয়ে মনলৈ এই ক্ষমতা আনে।

প্ৰতিৰোধ শক্তি যেনেকৈ বাহিৰৰ আততায়ীৰ
পৰা চৰিত্ৰ-মন্দিৰ বক্ষাৰ নিমিত্তে আবশ্যকীয়, ভিতৰৰ
মন্দিৰত সেই দৰে প্ৰাণপ্ৰতিষ্ঠা কৰি তাক সজীব
সবল কৰি ৰাখিবলৈ constructiveness নিৰ্মাণ
বা গঠনশক্তি আৱশ্যক। বাহিৰৰ বিপৰীত ধৰ্ম্মাৱলম্বী
পদাৰ্থ ভিতৰলৈ সোমাব নিদিয়াটকৈ জানিবা ভিতৰখন

বাখৰ ।

বাখিলা, কিন্তু সি তো খালি নেখাকে, nature
abhors a vacuum অৰ্থাৎ প্ৰকৃতিত অৰ্থাৎ সৃষ্টিত
কোনো ঠাই খালি থকা নিয়ম নাই; তুমি যদি
তোমাৰ মাল-গুদামত বাহিৰৰ বস্তু মুহুমাই তাৰ
খালি কৰি পেলাই থোৱা, তেন্তে ভিতৰতে সি ভেকুৰ
লাগি পচা গোক্ৰ ভাপ আৰু কাঠফুলা জেকনিৰে
লাহে লাহে পূৰ হৈ উঠিব; সেইদেখি তাক ভাল,
সজ বস্তুৰে পূৰাব লাগিব। সজ চিন্তা, সজ স্বভাৱ,
সজ কাৰ্য্যৰ সমল প্ৰস্তুত কৰি সেই বাবে তোমাৰ
চৰিত্ৰ মন্দিৰৰ ভিতৰখন পূৰাই থবা।

পর্যবেক্ষণ (Observation) চৰিত্ৰ-মন্দিৰৰ
গাথনিৰ গুৰিডোখৰৰ ইটা। তোমাৰ চাৰিউফালে
দিনো কি ঘটিছে, তাৰ গঢ় গতি কেনে, স্বভাৱ কি,

বাখব।

ফল কি, ইত্যাদি তন্ন-তন্নকৈ চাই জুকিয়াই যাবা।
ওপৰে ওপৰে চেনেংপেতেংকৈ চালে নহয়।
প্ৰথমতে তোমাৰ এই পৰ্য্যবেক্ষণৰ শক্তি দুৰ্ব্বল
থাকিলেও, তাক ব্যৱহাৰ কৰোঁতে কৰোঁতে তাৰ
শক্তি মহাপ্ৰবল হৈ উঠিব নিশ্চয়; আৰু শেহত সি
ইমান তীক্ষ্ণ হব, ইমান প্ৰবল হব, যে তুমি নিজেই
আচৰিত মানিবা এইটো কথাত, যে এশজনৰ ভিতৰত
নিৰানব্বই জনৰ চকুত নপৰা কথা তোমাৰ চকুত
পৰিছে। যি পৰ্য্যবেক্ষণে তোমাৰ মন উন্নত কৰে,
তেনে পৰ্য্যবেক্ষণত তোমাৰ শক্তি আৰু সময় সবহকৈ
ব্যয় কৰিবা। পৰ্য্যবেক্ষণ শক্তিয়ে ঘটনা আৰু
পদাৰ্থৰ জটিলতাৰ জাঁহ ফঁহিয়াই বেলেগ কৰি দি
তাৰ আচল প্ৰকৃতি উলিয়াই দিয়ে; আৰু
ত্ৰেতিয়া তোমাৰ বিবেচনা জ্ঞানে সেই বস্তুৰ

বাখৰ।

ভাল অংশ সামৰি লৈ বেয়া অংশ দলিয়াই
পেলাব।

পৰ্য্যবেক্ষণতে শেষ নকৰি তাৰ ফল কামত লগাব
নাগে। অনেক অনেক কথা দেখে, জানে, আৰু
ভাবে; কিন্তু কামত সেইবোৰ লগাব নোৱাৰে, বা
লগাবলৈ যত্ন নকৰে। এনে মানুহ জানি শুনি
শিকি বুজিও অকৰ্মণ্য হয়। (তোমাক নিজকে তুমি
ভালকৈ চলাবলৈ শিকা, তেহে লোকক চলাব
পাৰিবা; নিজক শাসনৰ তললৈ আনিলেহে লোকক
তোমাৰ শাসনৰ তললৈ আনিব পাৰিবা। নিজৰ
ওপৰত তুমি গৰাকি হবগৈ পাৰিলে, অৰ্থাৎ তোমাৰ
স্বভাৱ চৰিত্ৰক তোমাৰ সম্পূৰ্ণ তলতীয়া কৰি লব
পাৰিলে, তুমি পৰিবেষ্টিত থকা বাহিৰৰ মনুষ্যসমাজ

বাখৰ ।

আক অৱস্থাকো লাহে লাহে তোমাৰ তলতীয়া কৰিব
পাৰিবা ।)

পৰিমিতব্যয় চৰিত্ৰ-মন্দিৰৰ আন এটি লাগ-
তিয়াল সজুলি । বিবেচনাৰে সৈতে সময়, শক্তি,
পৰিশ্ৰম, বুদ্ধি আৰু অৰ্থৰ সদ্ব্যৱহাৰ কৰাৰ মানেই
মিত্যব্যয় বা বিবেকব্যয় (economy) । বিবেক-
ব্যয়ীক বহুতে বুজিব নোৱাৰি কুপণ বুলি ভাবে,
কিন্তু বিবেকব্যয় কুপণতা নহয় । ঘৰুৱা অসমীয়া
কথাত কিৰ্পিণক বান্ধ কানি বোলে । কিন্তু ভবিষ্য-
তলৈ চকু বাধি অৰ্থৰ নিয়মিত সদ্ব্যৱহাৰ কৰাক
বান্ধ কানি নোবোলে । স্বৰূপাৰ্থত মিত্যব্যয়ী মানুহ
হে প্ৰকৃত উদাৰ আৰু পৰোপকাৰী হব পাৰে ।
প্ৰায় দেখা যায় যে অতিপাতকৈ খৰচ কৰি দাতাকৰ্ণ

বাখৰ।

হব খোজাজনৰ শীৰ্ষক কাল পৰে; সেইদেখি
তেওঁ যেতিয়া যত অৰ্থেৰে প্ৰকৃত সহায় কৰিব লাগে
তেতিয়া তত কৰিব নোৱাৰা হয়। সেই নিমিত্তে
তোমাৰ স্তম্ভনয়তে ভবিষ্যত দুঃসময়লৈ সাঁচিবা
অকল বিত্তৰ বিষয়তে হে যে এই কথা খাটে এনে
নহয়; পৰিশ্ৰম, স্বাস্থ্য, বুদ্ধি ইত্যাদিতো এই কথা
খাটে। সেইদেখিহে ইংৰাজী ইকোনমি Economy
শব্দটোৰ আচল প্ৰতিশব্দ বিবেকব্যয়। ডেকা
কালৰ মূলত স্বাস্থ্যৰ অপব্যয়, অপব্যৱহাৰ কৰি
শেষ বয়সত ভগ্নদেহ কল্পস্বাস্থ্য লৈ অনুতাপ কৰি
জীৱন কটোৱা মানুহৰ লেখ বৰ কম নহয়। মুঠতে,
শক্তি সঞ্চয় কৰা, আৰু তাক আৱশ্যক মতে ব্যয়
কৰা, তুমি সংসাৰত বিজয়ী হবা। তুমি মনত
দৃঢ়ভাৱে ভাবিবা, যে তোমাৰ অৰ্থ, তোমাৰ শক্তি

বাখৰ ।

।মৰ্থ্য, তোমাৰ শৰীৰ, তোমাৰ মন, বুদ্ধি, তুমি
তোমাৰ নিজৰ প্ৰতিবাসীৰ, দেশৰ, মনুষ্য সমাজৰ
উপকাৰৰ অৰ্থে আৰু ঈশ্বৰৰ প্ৰীতিৰ অৰ্থেহে
সঞ্চয় কৰিছা ; তেনেহলে নিশ্চয় তুমি নিজেও উন্নত
হবা, আৰু পৰোপকাৰ কৰিব পাৰিবা, আৰু তোমাৰ
ঈৰ্ষীসাধনো হব ।

চৰিত্ৰ-মন্দিৰৰ ভিতৰত উজ্জ্বল অথচ মিঠা বস্তু
হৈছে আনন্দ । আনন্দই শৰীৰ মন আনন্দিত কৰি
সুমধুৰ কৰি ৰাখে । কোনো ছুখ বিপদৰ বাবে
মনলৈ নিৰানন্দ অহাটো স্বাভাৱিক ; কিন্তু সেই
নিৰানন্দকে মনত পাগি-পুৰি নাথাকিবা ; মনত
বেজাৰ থাকিলেও মুখেৰে আনন্দ কৰিবা ; তেনেকৈ
আনন্দৰ কথা কৈ থাকোঁতে আৰু লোকে কোৱা

বাথৰ ।

আনন্দৰ কথা শুনি থাকোতে তোমাৰ নিৰানন্দ
আনন্দই লাহে লাহে জয় কৰি ভিতৰৰপৰা উলিহ
খেদি দিব। এইটো নাপাহৰিবা যে, মুখৰ শব্দ
বৰ ক্ষমতা; সি উচ্চাৰিত হৈ হৈ ইমান শক্তিমন্ত
হয় গৈ যে শেহত তোমাৰ চিন্তাৰ ওপৰতো সি
প্ৰভাৱ বিস্তাৰ কৰে। শব্দক Empty খালি বুদ্ধি
বহুতে তাক শূণ্য বেন দেখে; কিন্তু সেই শূণ্য ব্যোম
(Ether), যাৰ স্পন্দনত ব্ৰহ্মাণ্ডৰ সীপা পৰ্য্যন্ত লৰে;
যাৰ কম্পনত সৃষ্টি, স্থিতি, লয় ঘটে; মনৰ ভাব
সলোৱাটো তো তাৰ এটা ক্ষুদ্ৰ কাম মাথোন। দুখত
ব্যথিত নহৈ তাক অগ্ৰাহ কৰিবলৈ সেইদেখি জ্ঞানী
সাধুসকলে উপদেশ দিয়ে। দুখক, কষ্টক, অগ্ৰাহ
অৱহেলা কৰিলে বাস্তবিক সি দুৰ্বল হৈ মৃত্যুৰ মুখত
পৰে; আৰু তাকে লৈ তাৰে গুণ মহিমা বখানি

বাথৰ ।

আক চিন্তা কৰি থাকিলে সি ফাপি উঠি ক্ৰমাৎ
ডাঙৰ হৈ যায় । এইদেখি অদৃষ্টক হাঁহি উৰাই
দিয়া ভাল । বাধা বিধিনিক তুচ্ছ কৰি থোৱা ;
দেখিবা, সি আপোনাআপুনি খোৰাকৰ অভাৱত
মৰি যাব । প্ৰত্যেক দিনত ওলোৱা সুবিধাবোৰ
তুমি আনন্দ মনেৰে গ্ৰহণ কৰি তাক কামত লগাই
যাবা । তুমি, ভাবাঁ,—যে বিপদ জয় কৰি উঠিব
পাবিবা, কাৰণ তোমাৰ ক্ষমতা আছে ; আক তুমি
জয় লাভ কৰিব পাবিবা, কাৰণ তুমি ইচ্ছা আক
সঙ্কল্প কৰিছা । “*You can, therefore you
will. You will, therefore you will. You
shall, therefore you realize.*” এই ধাৰণাই
তোমাৰ মন আনন্দেৰে পৰিপূৰ্ণ কৰিব । তুমি যে
জয়ী হবা, এই দৃঢ় বিশ্বাস তুমি মনত পোষণ

বাখৰ ।

কৰিছা ; ফলত তোমাৰ ক্ষমতা বৃদ্ধি প্ৰাপ্ত হৈছে ;
এই ধাৰণা যে প্ৰকৃত, ই নিশ্চয় তোমাৰ মনলৈ
আনন্দ আনিবই আনিব ।

আনন্দই মুখ উজ্জ্বল কৰে ।

শোকে অন্তৰ ধ্বংস কৰে ॥

অৰ্দ্ধদায়ী কোনো কাৰ্য্যত নিমগন হোৱা,
দেখিবা, চাৰিউফালৰপৰা আনন্দৰ গৌতে তোমাৰ
মন বুৰাই পেলাবহি । বঙীয়াল মানুহৰ সঙ্গ লোৱা,
সঙ্গপ্ৰণত তোমাৰ মনো বঙীয়াল হব । হাঁহা, খুব
হাঁহা, তোমাৰ মনৰ গ্ৰানি কাটি যাব । হাঁহিতোলা
মানুহৰ লগ লোৱা, তেওঁৰ হাঁহিয়ে তোমাৰ মন
প্ৰফুল্লিত কৰিব । হাঁহি খোচৰা বস্তু ; বং হাঁহিৰ কথা
কোৱা মানুহৰ ওচৰলৈ অহিলে তোমাৰ মনও তেনে
পুণীয়া হব নিশ্চয় । তোমাৰ অন্তৰত আনন্দময়

পৰমেশ্বৰ আছে, ভয় কি? সংশয় কি? তেওঁৰ
 আনন্দ ভিক্ষা কৰাঁ, পাবা; পাই তুমিও আনন্দময়
 হবা। দুখৰ ঢাকোনেবে, আৰু শোকৰ মিছা
 ভাবনাৰ আৰ-কাপোবেৰে আনন্দময়ক নাটাকিবা,
 তেওঁ নিভৃত কোণত আনন্দস্বৰূপে বৰ্ত্তমান; মায়াৰ
 কপট ঢাকোন পেনাই দি তেওঁৰ কাষ চাপাঁ, তোমাৰ
 মনতো মহানন্দ মিলিব। প্ৰেম বহুমূলীয়া বস্তু।
প্ৰেমবিহীনে প্ৰেমময়ক নেপায়। ঈশ্বৰ প্ৰেমময়।
 পৰোপকাৰ, জীৱৰ প্ৰতি দয়া, কৰুণা, প্ৰেমময়ৰ
 প্ৰেমোপহাৰ। তাৰ সদ্যবহাৰ কৰাঁ; শঙ্কা নকৰিবা;
 ভয় নকৰিবা; প্ৰেম বিলোৱাঁ, প্ৰেম লোৱাঁ,
 তোমাৰ মন-ভঁৰাল প্ৰেম-সমলেৰে পূৰ্ণ হব।
 পৰৰ মঙ্গল চিন্তা কৰাঁ, দেখিবা তোমাৰ মন মঙ্গলেৰে
 পৰিপূৰ্ণ হব; আৰু মঙ্গলে পৰৰ যে উপকাৰ কৰিবই,

বাথৰ ।

তোমাৰো পৰম উপকাৰ অনিবাৰ্য্য । তোমাৰ মন
যেতিয়া ডাঙৰ হব, আৰু সি সুমধুৰ প্ৰেমবসেৰে
পৰিপূৰ্ণ হব, তেতিয়া চাৰিউকালে অসীম আনন্দ ।
লোকৰ ভাল কৰিবলৈ গলে তোমাৰ ভাল-কৰা
শক্তি দিনে দিনে বৃদ্ধি পাব, তুমি পৰম প্ৰেমময়
ঈশ্বৰৰ সমীপবৰ্তী হবা, আৰু সকলো এক ঈশ্বৰৰ
সন্তান, সকলো তোমাৰ নিজৰ সম্বন্ধীয়া, এই মহান
সত্য তোমাৰ মনত প্ৰতিভাত হব । সকলোকে
সদায় উছাহ বাক্য প্ৰদান কৰিবা, সাহ দিবা,
বল দিবা, সহায় কৰিবা । এনে কবিলে ছুগুণ
উপকাৰ,—নিজৰো, পৰৰো । কোনো এনে ছুখীয়া
নহয়, যে তেওঁ ধনেৰে লোকক সহায় কৰিব
নোৱাৰিলে বুলিও, ভাল মাত এযাৰেৰেও যে সহায়
কৰিব নোৱাৰিব । আপদত ভাল মাত, উছাহৰ

বাখৰ ।

মাত এষাবেই লাগটকীয়া । যি ভেনে মাত অন্তৰেৰে
সৈতে দিছে, আৰু যি অন্তৰেৰে সৈতে গ্ৰহণ কৰিছে,
সিহে তাৰ প্ৰকৃত মোল বৃজে । তুমি জানিবা ভাল
মাতষাৰেৰে লোকৰ কোনো উপকাৰ কৰিব নোৱাৰি-
লাই, তথাপি তাৰ দ্বাৰাই এইটো প্ৰমাণ হল যে,
মনুষ্যজাতিৰ প্ৰতি দয়া কৰুণা আৰু সহানুভূতিৰ
ভাব প্ৰত্যেক মানুহৰ অন্তৰতে আছে। আন
একো পন্থেও তুমি ঈশ্বৰৰ সৃষ্টিৰ মূল সত্য কৰুণা,
সহানুভূতি আৰু হায়ৰ সন্মান ৰক্ষা কৰি তোমাৰ
কৰ্তব্য পালন কৰিলা তো। কিন্তু এইটো জানিবা
যে পৃথিবীত হায় আৰু প্ৰেম এই দুটাই ঘাই
পদাৰ্থ।

চৰিত্ৰ-মন্দিৰৰ আন এটা উপাদান ওখ আকাশ।

বাখৰ ।

তোমাৰো পৰম উপকাৰ অনিবাৰ্য্য । তোমাৰ মন
যেতিয়া ডাঙৰ হব, আৰু সি স্নমধুৰ প্ৰেমবসেৰে
পৰিপূৰ্ণ হব, তেতিয়া চাৰিউফালে অসীম আনন্দ ।
লোকৰ ভাল কৰিবলৈ গলে তোমাৰ ভাল-কৰা
শক্তি দিনে দিনে বৃদ্ধি পাব, তুমি পৰম প্ৰেমময়
ঈশ্বৰৰ সমীপবৰ্তী হবা, আৰু সকলো এক ঈশ্বৰৰ
সন্তান, সকলো তোমাৰ নিজৰ সম্বন্ধীয়া, এই মহান
সত্য তোমাৰ মনত প্ৰতিভাত হব । সকলোকে
সদায় উছাহ বাক্য প্ৰদান কৰিবা, সাহ দিবা,
বল দিবা, সহায় কৰিবা । এনে কৰিলে দুগুণ
উপকাৰ,—নিজৰো, পৰৰো । কোনো এনে দুখীয়া
নহয়, যে তেওঁ ধনেৰে লোকক সহায় কৰিব
নোৱাৰিলে বুলিও, ভাল মাত এযাৰেৰেও যে সহায়
কৰিব নোৱাৰিব । আপদত ভাল মাত, উছাহৰ

বাধৰ ।

মাত এষাবেই লাগটকীয়া । যি তেনে মাত অন্তৰেৰে
সৈতে দিছে, আৰু যি অন্তৰেৰে সৈতে গ্ৰহণ কৰিছে,
সিহে তাৰ প্ৰকৃত মৌল বৃজে । তুমি জানিবা ভাল
মাতঘাৰেৰে লোকৰ কোনো উপকাৰ কৰিব নোৱাৰি-
লাই, তথাপি তাৰ দ্বাৰাই এইটো প্ৰমাণ হ'ল যে,
মনুষ্যজাতিৰ প্ৰতি দয়া কৰণা আৰু সহানুভূতিৰ
ভাব প্ৰত্যেক মানুহৰ অন্তৰতে আছে । আন
একো মনহলেও তুমি ঈশ্বৰৰ সৃষ্টিৰ মূল সত্য কৰণা,
সহানুভূতি আৰু শ্ৰদ্ধাৰ সম্মান ৰক্ষা কৰি তোমাৰ
কৰ্তব্য পালন কৰিলা ভে । কিন্তু এইটো জানিবা
যে পৃথিবীত শ্ৰদ্ধা আৰু প্ৰেম এই দুটাই ঘাই
পদাৰ্থ ।

চৰিত্ৰ-মন্দিৰৰ আন এটা উপাদান ওখ আদৰ্শ ।

বাখৰ !

ওখ আদৰ্শ মনত লৈ সংসাৰত বাট বুলিলে তুমি
ওখ হবা। ক্ষুদ্ৰ আদৰ্শ বা আদৰ্শ-বিহীন হৈ চলিলে
তোমাৰ উন্নতি মৰুভূমিত পানী বিচৰাৰ নিচিনা।
উন্নত হব নোৱাৰিলে নিশ্চয় অধঃপাত, কাৰণ
সংসাৰত একে ঠাইতে থাকিব কোনেও কেতিয়াও
নোৱাৰে। হয় তুমি আগ বাঢ়িব লাগিব, নহয়,
পিছপৰি যাবলৈ বাধ্য হবা। ডাঙৰ ভাব, ওখ
চিন্তা, ওখ আৰ্হি লৈ বাট বুলি, ভয় নকৰিবা, তুমি
দিনকেদিনে উন্নতিৰ বাটত নিশ্চয় আগুৱাব।
ওখ আদৰ্শ ওখ চিন্তা মানে শূন্যত অট্টালিকা নিৰ্মাণ
নহয়। সম্পূৰ্ণক আগত ৰাখি চলিলে লাহে লাহে
সম্পূৰ্ণৰ অংশবিলাক তোমাৰ, ক্ষমতাৰ আৱতীৰ্ণ
হব। সুন্দৰক আৰাধনা কৰা তুমিও সুন্দৰ হব
ফালে যাব। ঈশ্বৰ সত্যং শিবং সুন্দৰং। এই

বাখৰ ।

বাটে আগ বাঢ়াঁ, তুমিও সৌন্দৰ্য্য, স্মঙ্গল আৰু
সত্যৰ অধিকাৰী হবা, তুমি ঈশ্বৰৰ অংশ জীব, ভয়
কি? তুমি দিনো এই কেইটা মন্ত্ৰ মাতিবা—

- (১) মই অসৎ আৰু অমঙ্গলৰ প্ৰতিৰোধ
কৰিম ।
- (২) মই মঙ্গলকাৰ্য্য কৰি নিজক মঙ্গলময় কৰি
গঢ়িম ।
- (৩) মই সকলো তন্ন-তন্নকৈ পৰ্য্যবেক্ষণ কৰিম ।
- (৪) মই সকলো কাৰ্য্য কঁহিয়াই তাৰ ভাল
বেয়া উলিয়াম ।
- (৫) মই কৰ্ত্তব্য কাৰ্য্য যথাসাধ্য ভালকৈ কৰিম ।
- (৬) মই মিতব্যয় কৰিম ।
- (৭) মোৰ মনক আনন্দময় কৰি ৰাখিম ।
- (৮) মই বন্ধুৰ সমাদৰ কৰি বুদ্ধতা বৃদ্ধি কৰিম ।

বাখৰ ।

(৯) মই পৰোপকাৰ মোৰ ব্ৰত কৰি লম ।

(১০) মই মোৰ আগত ওখ আদৰ্শ বাখিম ।

তুমি যি কামকে কৰা তাত মন প্ৰাণ সমৰ্পণ
কৰি কৰিবা । তাৰ উন্নতিৰ নিমিত্তে দিনে ৰাতিয়ে
চিন্তা কৰিবা, তেনেহলে নিশ্চয় তুমি কৃতকাৰ্য্য হবা ।
মাকে যেনেকৈ ল'ৰা তোলে, তুমি সেই দৰে তোমাৰ
ব্যৱসায় তুলিব লাগিব, নতুবা সি বেয়া হব । যেতিয়া
যি কৰিব লাগে সেইটো কৰি যাৰা, পেলাই নথবা ।
নিজৰ স্বার্থ নিজে দেখিলেহে সি ৰক্ষা পৰিব ;
লোকে দেখিলে সি কোতয়াও তুমি নিজে দেখাৰ
নিচিনা নহয় । বনৰীয়া বোন্দাই পছ মাৰি নিদিয়ে
বুলি আমাৰ বুঢ়া লোকে কয় । সকলো কামৰ
ভিতৰত প্ৰবেশ কৰিবা । তোমাৰ কামৰ বিষয়ে

বাখৰ।

সকলো তন্নতন্নকৈ জানি নথ। লোকৰ ওপৰত
সম্পূৰ্ণ নিৰ্ভৰ নকৰিবা। প্ৰশ্ন কৰিবলৈ জানিবলৈ
আৰু শিকিবলৈ, যাক প্ৰশ্ন কৰা তাক ঠগাবলৈ
বা জৰ্দ কৰিবলৈ নহয়। পিছৰদৰাৰত কোৱা বাটে
প্ৰশ্ন কৰিলে তাৰে তোমাৰ উপকাৰৰ কোনো কথা
কাৰোপৰা উলিয়াব নোৱাৰা, বৰং তেওঁ তোমাৰ
মতনৰ বৃদ্ধি কৰি তোমাৰ উদ্দেশ্য বিফল কৰি দিব;
কাৰণ আত্মবৰ্দ্ধকৰ অৰ্থে যত্ন কৰা সকলোৰে
স্বভাৱ।

গোটেইটো জীৱনতে এহাশুধীয়া (Sincere)
হবা। মুখে এটা পেটে এটা লৈ চলিলেই তোমাৰ
সৰ্বনাশ। তেনে স্বভাৱেৰে তুমি একো কাম সিদ্ধি
কৰিব নোৱাৰা। পোনতে, অৰ্থাৎ তুমি ধৰা নপৰা-

বাখৰ ।

লৈকে, ছটা এটা কথাত তুমি সিদ্ধি-লাভ কৰিলেও, পিছত ধৰা পৰি থিতাতে তুমি মাটি হবা, তোমাক কোনেও বিশ্বাস নকৰা হব; তাৰ বাহিৰেও তোমাৰ মনৰ অধোগতি হবই হব, নিশ্চয় নিশ্চয়। বহুতে “Honesty is the best policy” অৰ্থাৎ নিষ্কপটতা সকলোত কৈ ভাল নীতি বুলি তাৰ আশ্রয় লৈ কাম কৰে। কিন্তু যদিও সেইটো ভাল তথাপি সি সদায় নিৰাপদ নহয়; কাৰণ policy বা নীতিৰ হিচাপত মাথোন নিষ্কপট হৈ চলিলে, এনেকুৱা অৱস্থা কেতিয়াবা তোমাৰ হব যে সি কেতিয়াবা কোনো কামত খাপ নোখোৱা হলে কপটতা (dishonesty) অৱলম্বন কৰিবলৈ তোমাৰ মন যাব। আৰ্জব (uprightness) সত্য বস্তু, এই হিচাপত আৰ্জবৰ (honesty) আশ্রয় লোৱাটোহে উচিত। ঈশ্বৰৰ

বাখৰ ।

আগত তোমাৰ business policy অৰ্থাৎ
ব্যৱসায়িক কূট বুদ্ধি গ্ৰাহ্য নহয় ।

সাহ চৰিত্ৰ গঠনত বৰ দৰ্কাৰ । কিন্তু সং সাহ
হে (moral courage) । আমাক এনে সাহ লাগে
যাক ইংৰাজী ভাষাত Fortitude বোলে । এই সাহে
মনলৈ এনে বল আনে, যাৰ দ্বাৰাই ক্ৰোধ, ভয়
ইত্যাদিৰ ওপৰত আমাৰ কৰ্তৃত্ব হয় । সমুখত
উপস্থিত হোৱা বিপদ এই সাহৰ আগত কোঁচ খাই
যায় । যদি সেই বিপদ এনেকুৱা হয় যে সি ছুৰ্ণিবাৰ,
অদম্য, তথাপি এই সংসাহে আমাক বীৰৰ নিচিনাকৈ
সেই বিপদৰ সমুখ হৈ তাৰ আক্ৰমণ সহ কৰিবলৈ
শিকাব । যি বিপদৰ কোনো প্ৰতিকাৰ নাই তাক
বুকু পাতি নিৰ্ভয়ে সহ কৰাটোও সাহেবেহে কাম ।

বাখৰ ।

মানুহৰ জীৱনত বিপদ আহিয়েই থাকে, সেইদেখি
সাহক জীৱনৰ এবিধ-নোৱাৰা লগৰীয়া কৰি দিব
লাগে । বিপদ যেনেকুৱাই হওক সি আহি আগত
পৰিলে, খিৰ হৈ মুখত মিচিকীয়া হাঁহিৰে তাৰ সমুখ
হব লাগে ।

মানুহৰ দোষ ক্ষমা কৰিব। (ক্ষমাত মহত্ব আৰু
দেৱত্ব আছে, আৰু সি তোমাৰ চৰিত্ৰত প্ৰতিভাত
হৈ তোমাক আৰু ওখ আৰু মহৎ কৰিব।) ক্ষমাই
মনলৈ দয়াৰ বাট, প্ৰেমৰ বাট মুকলি কৰি ৰাখে ।
যি দোষ কৰে, তাৰ ঠাইত তোমাৰ মনতে তোমাক
বহুৱাই চাবা, তেনেহলেই তুমি তেওঁক ক্ষমা কৰিব
পাবিবা। হিংসা, খিয়াল, ঘেৰ, ক্ৰোধ আদি নানা
অৱস্থাত পৰি মানুহে পশুত্ব প্ৰাপ্ত হৈ পৰৰ বিৰোধ

বাখৰ ।

আচৰণ কৰে । সেইটো বুজি, কৃপা কৰি, ক্ষমা
কৰি, সাধুতাৰে তাৰ অসাধুতাক জয় কৰিবা ।
অনেকে বিপক্ষক ক্ষমা কৰে, কিন্তু বিপক্ষৰ দোষটো
হলে নাপাহৰে, মনত টোপোলা বান্ধি থৈ দিয়ে ।
ক্ষমাও কৰিব লাগে, দায় পাহৰিবও লাগে, তেহে
সম্পূৰ্ণ ক্ষমা কৰা হয়, নতুবা পুৰণি দোষৰ সোঁৱৰণিয়ে
তোমাৰ মনত আকৌ কেৰুতিয়াবা বিপৰীত ভাবক
সাৰ পোয়াই দিব পাৰে । সেইদেখি দোষৰ ক্ষমাক
সম্পূৰ্ণ কাৰবলৈ পাহৰণি লাগে ।

ঈশ্বৰে সৃষ্টিৰ সকলো পদাৰ্থ, সকলো কাৰ্য্যকে
আপুনি গঢ়িছে ; মাথোন এটি কাৰ্য্যৰ গঠন তেওঁ
মানুহৰ হাতত এৰি দিছে ; সেইটি মানুহৰ চৰিত্ৰ
গঠন । ইয়াৰ কাৰণ, মানুহক তেওঁ বুদ্ধি বিজ্ঞা

বাখৰ।

আক চিন্তা-শক্তি দান কৰি ৰাখিছে। এইফেৰা
“স্বৰাজৰ” (Self-Government) ক্ষমতা মানুহে
ঈশ্বৰৰপৰা লাভ কৰিছে। এতেকে এইফেৰি
“স্বৰাজৰ” শাসন, গঠন মানুহে ভালকৈ কৰিলে
ভাল হৈ তাৰ ভাল ফলভোগ কৰিবলৈ পায়,
বেয়াকৈ কৰিলে বেয়া হৈ তাৰ বেয়া ফলভোগ
কৰিবলৈ পায়। Self-Governing Muni-
cipality অৰ্থাৎ স্বায়ত্তশাসনৰ ক্ষমতা পোৱা কৈ নো
মিউনিচিপেলিটিয়ে ভালকৈ নিজৰ কৰ্তব্য কৰিব
নোৱাৰিলে, গবৰ্ণমেণ্টে সেই মিউনিচিপেলিটিৰপৰা
সেই ক্ষমতা কাঢ়ি নিয়া আমি চকুৰ আগতে দেখি
আছো; সেইদৰে নিজৰ চৰিত্ৰ গঠন কাৰ্যত
অপাৰগ হোৱা লোককো ঈশ্বৰে তেওঁৰ হাতৰ
পৰা এই ডাঙৰ ক্ষমতা কাঢ়ি নি, চৰিত্ৰ কি বস্তু

বাখৰ ।

তাক নজনা পশুৰ শাবীলৈ পঠিয়ায় । সজ চিন্তা সজ
কাৰ্য্যৰ জনক । মনৰ পোহৰে তোমাৰ কাৰ্য্যৰ
এন্ধাৰ চুকতো পোহৰ পেলায় । মন, বুদ্ধি, চিন্তক
শুদ্ধ কৰি বাখী, আৰু সেই বিশুদ্ধ মন বুদ্ধি চিন্তেৰে
তোমাৰ অন্তৰ বিশুদ্ধ কৰি, জীৱনৰ কাৰ্য্যক্ষেত্ৰত
আগ বাঢ়ি যোৱা, ভয় নাই, তোমাৰ জয় নিশ্চয় ।

স্বৰত একান্ত বিশ্বাস, একান্ত নিৰ্ভৰ কৰি,
তোমাৰ জীৱনত এহাশুধীয়াটক নিৰুপটভাৱে কৰা
কাৰ্য্যৰ ফলাফল তেওঁৰ চৰণত সমৰ্পণ কৰা, হে বন্ধু-
সকল, এয়েই তোমালোকৰ প্ৰতি এই দুখীয়াৰ
উপদেশ ! *your advice*